

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№4(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 754 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy o'zlik va media reprezentatsiya tahlili	16
Salim Doniyorov	
Axborot kommunikatsiya texnologiyalari vositasida o'quvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish	21
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna	
Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish.....	26
Djo'rayev Yorqin Xolnizozovich	
Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	29
Yunusov Dilshod Raxmatovich	
Boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi.....	32
Aliqulova Habiba Bahranovna	
Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri	36
Majidov Ruslan Rustam o'g'li, Komilova Ismigul O'ktamjon qizi	
Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli	41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna	
Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин.....	44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна	
STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari.....	49
Tashibekova Munajat Xoshimovna	
Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari.....	53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna	
O'spirinlik yoshida namoyon bo'ladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati	59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi	
O'zbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning o'rni: jurnalistikada yangi trend	64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi	
Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati.....	67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna	
Kelajakdagi o'qituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy o'yinlar orqali rivojlantirish yo'llari	69
N. A. Musayeva	
Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari	76
Odiljonova Kamola Abduvosit qizi	
Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching	81
Qosimov Jaloliddin Abduvali o'g'li	
Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari	84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna	
Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati	87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna	
Qo'ng'iro't tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari	90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna	
Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti	93
Shamuratov Asqar Abdullayevich	

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills.....	98
<i>Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o'g'li</i>	
Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari.....	106
<i>Sobitov Otabek</i>	
O'zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari.....	111
<i>Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi</i>	
Adaptiv sportning inklyuziv ta'lim tizimida alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan o'quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati.....	114
<i>Xasanova Sarvinoz To'liqinjon qizi</i>	
Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differentsiallashgan mashg'ulotlar modelini qo'llash samaradorligi	118
<i>Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich</i>	
Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения	123
<i>Хамидова Гулноза Турсунбой кизи</i>	
Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari.....	127
<i>Adizova G. M.</i>	
Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash	131
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna</i>	
STEAM – ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi	134
<i>So'fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko'nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	138
<i>Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi</i>	
Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli.....	142
<i>Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E'zoza Mashrab qizi</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta'lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari.....	146
<i>Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi</i>	
Xalqaro ta'lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari.....	150
<i>Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida.....	153
<i>Shanazarov Otabek</i>	
Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari	158
<i>Radjapova Xuzra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso</i>	
Matematika ta'limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili.....	161
<i>Xaydarov Xurshid Ismatovich</i>	
Darsdan tashqari mashg'ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	166
<i>Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi</i>	
Osiyo xalq o'yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari	170
<i>Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta'lim muhitining imkoniyatlari.....	173
<i>Abduraxmanov M. B.</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy fikrlash.....	178
<i>Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna</i>	
Talabalarda raqamli ta'lim madaniyatini rivojlantirish.....	181
<i>Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi</i>	
Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research.....	183
<i>Fozilova Maxina Adashevna</i>	
Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli.....	188
<i>Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o'g'li</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Boshlang'ich tayyorlov guruhida ulotqirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi.....	191
	Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna	
	Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati.....	197
	Inoyatova Zulfiya Xamdamovna	
	Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari.....	199
	Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi	
	Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish	203
	Kayumov Oybek Achilovich	
	Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish.....	209
	Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi	
	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish.....	211
	Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna	
	Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarining ijodiy salohiyatini rivojlantirish	214
	Rayimova Shahlo Sobirjon qizi	
	STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari	217
	Toshev Elbek Choriyevich	
	Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli.....	223
	Usmanov Botir Allaberdievich	
	Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati.....	227
	Xalilova Dilnoza Furkatovna	
	Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni	230
	Xodiyeva Dilrabo Pirimovna	
	Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education	233
	Yunusova Nodira Akhmadjanovna	
	Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari	237
	Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna	
	The Psychological Impact of Social Media on Youth	242
	Dilfuza Qarshiboyeva	
	Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	246
	Islamova Dilfuza Dilshodovna	
	Dizartriyali bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish.....	250
	Pardayeva Muxlisa	
	Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati.....	257
	Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi	
	Enhancing the Professional Competence of English Language Teachers.....	259
	Karimova Dilshoda Sodiqjon qizi	
	Maktabgacha yoshdagi bolalarda montessori metodi bo'yicha sezgir davrlar	264
	Tojiakhmedova Maftuna Umarjon qizi	
	"Personal learning assistant" vositalari asosida bo'lajak pedagoglarni tayyorlash tizimidagi zamonaviy tendensiyalar tahlili.....	268
	Muradova Maftuna Komilovna, Turobova Ro'zoy Bekmurotovna, Xayrullayev Mo'minbek Anvar o'g'li	
	Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida adabiy-nutqiy kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	272
	Ravshanova Dildora Sagdullayevna	
	Raqamli ta'lim sharoitida elektron axborot-ta'lim muhitining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi.....	279
	Temurov Sobirjon Yo'ldoshevich	
	Zamonaviy ta'lim menejmentida innovatsion yondashuvlarning ahamiyati (boshlang'ich ta'lim misolida) ..	283
	Pardaboyev Doston	
	Maktabgacha ta'lim tashkiloti va oilaning hamkorligida qadriyatlar tarbiyasining amaliy asoslari	286
	Xaydarova Mavluda Mo'ydinjon qizi	

Zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari integratsiyasi asosida kommunikativ kompetensiyani rivojlantirish bosqichlari va samarali shakllari.....	292
<i>G'oziyeva Mohlaroyim Qodirxon qizi</i>	
Alohida ta'lim ehtiyojiga ega bo'lgan bolalarning (aqliy nuqson) ovqatlanish tartibi	295
<i>Sh. M. Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinflarda ona tili darslarida imlo savodxonligini oshirishda geymifikatsiya o'yini orqali samarali tashkil etish	299
<i>Mergenbaeva Asiya Erkebaevna</i>	
Musiqa o'qituvchisining pedagogik muloqatining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	304
<i>S. M. Raxmonberdiyeva</i>	
Ijtimoiy-maishiy hayotga yo'naltirish darslarida zaif eshituvchi o'quvchilarning nutqini rivojlantirish	307
<i>Abdulxamidova Gulnoza</i>	
Ispaniya davlati ijtimoiy hayoti, madaniyati va o'ziga xos ta'lim tizimi	311
<i>Umarova Malika Xisabidinovna, Sabirova Nodira Ibrohimovna</i>	
Ertaklardagi so'zlardan foydalangan holda nutqi rivojlanmagan bolalarda muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish metodologiyasi	316
<i>G'opporova Mahliyoxonim</i>	
Tarbiya fanida hadislar va milliy qadriyatlarni integratsiya qilishning pedagogik imkoniyatlari	319
<i>Axmedov Boburjon Vasikovich</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'lim tizimida o'quv-biluv kompetensiyalarini rivojlantirishning innovatsion yondashuvlari	324
<i>Mirzayev Shavkat Turdibayevich</i>	
Mustaqil ta'lim olish faoliyati tushunchasining pedagogik mohiyati va tarkibiy tuzilmasi (fizika fani bo'yicha).....	328
<i>Esanmurodov Otamurod Boboqand o'g'li</i>	
Oliy ta'limda immersiv yondashuvning mohiyati.....	333
<i>Muradova Maftuna Komilovna, Jontemirova Nozima Abdijabbor qizi</i>	
Yengil atletika mashg'ulotlari tizimida sportchilarning psixologik tayyorgarligini shakllantirish va rivojlantirishning ilmiy-pedagogik asoslari.....	337
<i>Yigitaliyev A. F.</i>	
Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasida o'quvchilarning harakat faolligini rivojlantirishning zamonaviy pedagogik mexanizmlari.....	343
<i>D. R. Abdusalomov</i>	
Futbolchilarni tayyorlash jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi...	348
<i>Mirbabayev Muzaffar Ismatillayevich</i>	
Empirik tushunchalar va ularning hospital pedagogikadagi pedagogik-psixologik roli	353
<i>Sapayeva Mavluda Shanazarovna</i>	
Ayollarga nisbatan zo'ravonlikka qarshi kurash va huquqiy himoya.....	357
<i>Ibragimova Feruza Bahodirxonovna</i>	
Integrativ yondashuv asosida kongruentlik kompetensiyasini shakllantirishga ta'sir etuvchi omillar.....	362
<i>Kamalova Dilobar Tairovna</i>	
Og'ir atletikachilarning ko'p yillik tayyorgarlik jarayonini tashkil etish	366
<i>Raximov Farxod Maxmudovich</i>	
Haqiqiy materiallardan foydalangan holda o'qishni o'rgatish	370
<i>Axmedov Husen Uzairovich</i>	
Maktabgacha ta'limda innovatsion va fiziologik yondashuvlarning o'ziga xos xususiyatlari.....	376
<i>Ruziyeva Gulsara Temirqulovna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida talaba-yoshlarning jismoniy tarbiyasi.....	380
<i>Nazarov Zokir Abdurahmonovich</i>	
Tafakkur va mantiqiy fikrlash bo'lajak pedagog shaxsining nutq madaniyati omili sifatida	383
<i>A. Sh. Jumayev</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarida turizm vositasida tolerantlikni rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	386
<i>Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi</i>	

Zamonaviy didaktik vositalar asosida talabalarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	390
<i>Asobayeva Noila Samatovna</i>	
Axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatda qo'llash" fanidan amaliy va laboratoriya mashg'ulotlarini samarali tashkil etish	395
<i>Axmedova Zebixon Siddikovna</i>	
Talaba shaxsini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashga qo'yilgan pedagogik talablar	399
<i>Boliyev Uchqun Ismatovich</i>	
Translation of Phraseological Units in Mass Media Texts.....	402
<i>Eshmurodova Ziyodaxon Urinbayevna</i>	
Phraseologisms in Modern Russian: A Corpus-Based Analysis of Structural, Semantic, and Functional Dynamics	405
<i>Farkhod Kholmatov</i>	
Yosh sportchilarda sprinterlik qobiliyatlarini rivojlantirishda o'yin uslubidagi mashqlarning o'rni.....	413
<i>G'oibov Yusufali Buxoraliyevich</i>	
Imitatsion mashqlarni nutqni avtomatizatsiyalash jarayonida qo'llash metodikasi	417
<i>G'aniyeva Muhabbat Lutfullayevna</i>	
1879-1894-yillarda yevropa va aqshdagi asos soluvchi laboratoriyalar evolyutsiyasi orqali eksperimental psixologiya genezisining qiyosiy-tarixiy tahlili.....	420
<i>Haydarov Farhod Imazarovich</i>	
Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi	423
<i>Islamova Dilfuza Dilshodovna</i>	
Bolalarda gigiyeniya qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	427
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Kasbiy refleksiya va portfolio metodining ta'lim jarayonidagi ahamiyati	430
<i>Ismoilova Adolat Anvarovna, Kamoliddinova Mahliyoqon Zohidjon qizi</i>	
Практическая работа по развитию логического мышления учащихся начальных классов через дидактические игры	433
<i>Отажонов Ж. М., Мамарасулова М. А.</i>	
Umumta'lim maktablarida "tarbiya" fanini o'qitish jarayonida mavjud muammolar, ularning sabablari va takomillashtirish yo'llari.....	436
<i>Mamirova Shaxnoza Xudoyqulovna</i>	
Word Formation and Vocabulary Enrichment in Modern English and Uzbek Languages	440
<i>Muminova Feruza Muratdjanovna</i>	
Nodavlat ta'lim tashkilotlarining maktabgacha ta'lim tizimidagi o'rni va rivojlanish tendensiyalari	443
<i>Muminova Nargiza Sabitdjanovna</i>	
Shaxs taraqqiyotining turli bosqichlarida refleksiyaning rivojlanishi	447
<i>N. I. Xalilova</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda inklyuziv kompetensiyalarni rivojlantirishning pedagogik asoslari	450
<i>Omanqulova Shohida Nematillo qizi</i>	
Bo'lajak pedagoglarda gender madaniyatni shakllantirishda milliy qadriyatlar va zamonaviy yondashuvning uyg'unligi	455
<i>O'tkirova Zuhraxon Ahmedjanovna</i>	
Developing Listening and Speaking Skills in Middle School	458
<i>Rakhmonova Dilrabokhon Salokhiddin kizi</i>	
Bolalarda gigiyena qoidalarini o'rgatishning pedagogik ahamiyati	461
<i>Kalkonova Lutfiya Yusufovna, Safarova Qizlarxon</i>	
Avlodlar nazariyalari haqidagi mulohazalarning nazariy tahlili: baby boomerlar, X, Y, Z avlodlari.....	464
<i>Umarova Sitora Muxlisovna, Sharifova Mahtob Murodjonovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari	467
<i>Abrorxonova Kamolaxon Abrorxon qizi, Sofoyeva Oysha Davlatyorovna</i>	

Boshlang'ich sinflarda arifmetik amallarni o'rgatishning samarali metodlari.....	470
<i>Solijonova Mavluda Zokir qizi</i>	
Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini takomillashtirishning nazariy-metodologik asoslari.....	472
<i>Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li</i>	
Chaqiriqqacha harbiy ta'limda talabalarining harbiy ko'nikmalarini shakllantirishda psixologik omillarning o'rni.....	477
<i>Tursunov Shaxzod Ramazonovich</i>	
Bolalarning jismoniy faolligini oshirish va jismoniy rivojlantirish bo'yicha noan'anaviy jismoniy mashqlarning ahamiyati	480
<i>Xalmatova Nasiba Bozorboyevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirish muammolari.....	485
<i>Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish ..	488
<i>Yuldoshova Mehriniso Ochildiyevna</i>	
Hosila va uning tatbiqlarini o'rgatishda zamonaviy yondashuvlar	491
<i>Absamatov Zuxriddin Axmad o'g'li</i>	
Развитие речи у детей как ключевой фактор формирования личности.....	496
<i>Дустова Дилдора Собиржановна</i>	
Boshlang'ich sinflarda geometrik tasavvurlarni shakllantirish metodikasi	498
<i>Imamova Nasiba Xurramovna</i>	
Дидактические основы подготовки будущих педагогов к лекционной деятельности.....	501
<i>Нодира Азаматова</i>	
O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimida tarbiyalanuvchilarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishini tarkib toptirishning o'ziga xos tamoyillari	505
<i>Mahmudova Zulfiya, Hoshimova Dilnoza</i>	
Musiq ta'limi yo'nalishi talabalarida qo'shiq ijrochiligi malakalarini rivojlantirishning pedagogik xususiyatlari	509
<i>Murodov Mirshoxid Burxanovich</i>	
Umummuhandislik fanlarini o'qitish jarayonida muhandislik oliy ta'lim muassasalari talabalarining texnologik kompetentligini shakllantirish	513
<i>Kiyomov Abdulla Xaytaliyevich</i>	
Психолого-педагогический анализ использования исторических материалов на уроках математики в начальных классах.....	520
<i>Джавлиева Гулнара Раушановна</i>	
Transport vositalari muhandisligida virtual reallik va simulyatsiyaga asoslangan ta'lim texnologiyalarini joriy etish: amaliy kompetensiyalarni rivojlantirishga tizimli yondashuv	529
<i>Tashpulatov Boyburi Baymurotovich</i>	
Adaptiv texnologiyalar va ularning ta'lim tizimidagi o'rni.....	533
<i>Quchqarova Dilnavoz Shaymaxammat qizi</i>	
Talaba-yoshlarda futbol mashg'ulotlari asosida jismoniy tayyorgarlikni rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari	538
<i>Alimov Tojiddin Yaxshibayevich</i>	
Milliy madaniy meros asosida talabalarda ijtimoiy va axloqiy mas'uliyatni rivojlantirish.....	542
<i>Nomanov Kozimjon Kamoliddinovich</i>	
Innovatsion o'yinlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda mayda motorikani rivojlantirish yo'llari	546
<i>Nuritdinova Xurshida Norpulatovna, Azimova Umida To'ra qizi</i>	
Pedagogical opportunities for developing productive skills in english language learning	549
<i>Shohida Otahanova</i>	
Bosh miya o'smasi bo'lgan maktab o'quvchilariga zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib darslarni tashkil etish.....	552
<i>Xakimova Gulshat Abdusalomovna, Nurmuhammedova Ruxshoda Mirsodiq qizi</i>	

Traits of Oral Fluid Biochemistry and Physical Chemistry in Children Exhibiting Abnormalities Post-Uranoplasty	557
Anvarova Muhtasar Anvarovna	
O'simliklarning abiotik stresslarga chidamliligini oshirishda crispr/cas texnologiyasining ahamiyati	561
Saidmurodov Saidali Chori o'g'li, Lutfullayev Nodir Abdusattor o'g'li, Turayev Ozod Sunnataliyevich, Dulanazarov Abror Anvar o'g'li, Xayitova Shahlo Davlatovna	
Zamonaviy sharoitlarda maktabgacha ta'lim tashkilotlarini xorijiy tajribalar asosida boshqarish tizimini takomillashtirish	566
Sotimova Barno Marufjonovna	
Tasviriy san'at fanini o'qitishda milliy san'at elementlaridan foydalanishning ayrim metodlari	570
Abdullayev Sayfulla Fayzullayevich, Abdullayev Suxrob Sayfullayevich, Zikrillayeva Visola Hamrayevna	
Метод, основанный на построении симметрии при делении угла с недоступной вершиной	576
Эсонов Мунавваржон Муқимжонович	
Innovatsion yondashuv asosida talabalarni muhandislik faoliyatiga tayyorlash pedagogik muammo sifatida.....	579
Hamraqulov Yorqin Murtazaqulovich	
Internet tizimida muloqotning gendorologik tipologiyasi	584
Raxmonova Barno Odilovna	
Bolalarga xos nutq muhitida etiketning ahamiyati	587
Temirova Nargiza Davlat qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari pedagoglarining kasbiy kompetentligini shakllantirishda virtual reallik asosidagi texnologiyalardan foydalanish.....	590
Choriyeva Lobar Fayzullo qizi, Teshaboyeva Zamira Sabirovna, Safarov Azamat Rasul o'g'li	
Hozirgi kun pedagogi.....	594
Dehqanova Muborakxon G'iyeziddin qizi	
"Avesto"dagi ta'limiy-axloqiy qarashlarning nazariy asoslari va pedagogik ahamiyati	598
Ibragimova Farangiza Oybekjon qizi	
Ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy-pedagogik muammolarning shakllanish omillari va bartaraf etish yo'llari	602
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna	
Oliy ta'lim muassasalarini xalqaro reytinglarga tayyorlashda strategik menejmentning o'rni va ahamiyati.	607
Mannonova Barno	
Scientific-Theoretical Bases of Developing Students' Creative Ability Through Folk Practical Art	611
Ruziyeva Mekka Shukhrat kizi	
3-sinf ona tili darslarida integratsion yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	615
Jurayeva Dildora Ilhom qizi, Mambetova Lobar Mirzavali qizi	
Kurash mashg'ulotlari jarayonida texnik-taktik ko'nikmalarni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	618
Soatov E. M.	
Talabalarining mustaqil ta'limini tashkil etishga asoslangan dasturiy ta'minot yaratish mohiyati	623
Janabergenova Aysuliy Jaksilikovna	
Maxsus pedagogning kasbiy kompetentligi: zamonaviy yondashuvlar va muammolar	626
Shodiyeva Gulchiroy Nurqosimovna	
O'zbek va qoraqalpoq tillarini integratsiyalashgan holda o'qitishda raqamli texnologiyalarning o'rni.....	631
Mapruza Embergenova	
Kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda o'quv-bilish faoliyatini shakllantirishda neyropedagogik usullardan foydalanishning ahamiyati	636
Jumayeva Maxbuba O'ktam qizi	
Inklyuziv ta'lim muhitida musiqa darslarini tashkil etishning uslubiy asoslari	641
Narzikulov Javohir Ikromovich	
Диагностический потенциал формирования критического мышления в оценке нравственной воспитанности студентов педагогических вузов.....	645
Азимова Гулрухбону, Абдувалиева Мухайё	

Musiqa darslarida 4K kompetensiyalarini rivojlantirishning imkoniyatlari va pedagogik shart-sharoitlari....	652
<i>Ochilova Mohinur</i>	
Oliy ta'limda fransuz tilini o'qitishda qr-kod texnologiyalarining samaradorligi	656
<i>Muzaffarova Nodira Mardonovna</i>	
Смарт-технологии как инструмент повышения эффективности управления	660
<i>Байбаева Мухайё Худайбергеновна, Дехконова Мохларойим Бахтиёржон кизи</i>	
Odam markaziy asab tizimi taraqqiyoti va uni rivojlantirishning amaliy yechimlri.....	664
<i>Mirzayeva Nodira Abduxamidovna</i>	
Mentimeter dasturi va uning ta'lim jarayonidagi ahamiyati.....	669
<i>Djabbarova Xabiba Kuvandikovna</i>	
Talabalarda fuqarolik kompetensiyalarini shakllantirishda yangi renessans pedagogikasining o'rni.....	673
<i>Qlicheva Go'zal Chorshanbiyevna</i>	
Kognitiv rivojlanish zamonaviy ta'lim nazariyasida kompleks fenomen sifatida	678
<i>Abdullayeva Madina Baxtiyor qizi</i>	
Kursantlarning maxsus chidamkorligini oshirishda qo'llaniladigan vosita va usullar	681
<i>I. B. Bobomuratov</i>	
The Main Aspects of the Development of Digital Literacy in Higher Pedagogical Education	685
<i>Yusupova Go'zal Oybek qizi</i>	
Conceptual Approaches to Understanding Fanaticism Among Female Adolescents.....	689
<i>Sobirova Sojidxon Akramjon qizi</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarida basketbol texnika va taktikasini shakllantirishning pedagogik asoslari.....	692
<i>Bobojonov Nozimjon Ne'matjonovich, Sirojiddin Nasriddinov Salohiddin o'g'li</i>	
Bolalar musiqa va san'at maktablarida musiqa nazariyasi va solfedjio darslarining pedagogik xususiyatlari	695
<i>Bobojonova Zeboxon Baxtiyor qizi</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarida integrativ yondashuv asosida ekologik madaniyatni rivojlantirish ..	699
<i>Istamov Zavqiddin Sa'dulloevich</i>	
Talabalar identiteti va ularga ijtimoiy tarmoqlar ta'sirining global ahamiyati	702
<i>N. T. Tojiboyeva</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya darslarini tashkil etishning zamonaviy usullari	707
<i>Narzullayev Mavlonbek Zikrillo o'g'li, Ostonov Zafar Zamonovich</i>	
Ta'lim metodlari va usullarini modernizatsiya qilish asosida ilmiy tadqiqot madaniyatini rivojlantirishning pedagogik tizimi.....	710
<i>Olimov Temir Xasanovich</i>	
Changes in Adolescents' Communication Under the Influence of Social Media: Emotional Intelligence and Internet Addiction Issues	715
<i>Salomov Shamsiddin Sabokhiddin Ugli</i>	
O'smir qizlarning jismoniy rivojlanishini takomillashtirishda defile mashqlaridan foydalanish metodikasi ...	720
<i>Shaxbazova Gulrux Orifjon qizi, Abdullayeva Maxbuba</i>	
Umumta'lim maktablari musiqa madaniyati darslarida o'quvchilarning divergent fikrlashini shakllantirish metodikasi.....	724
<i>Ubaydullayeva Nazokat Ibodullo qizi</i>	
Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining pedagogik ko'nikmalarini rivojlantirish: nazariy asoslar, amaliy modellar va innovatsion yondashuvlar	728
<i>Umurzoqova Laylo Baxtiyor qizi</i>	
Talaba-yoshlar jismoniy madaniyat va sportini rivojlantirishning strategik imkoniyatlari	733
<i>Yusupxo'jayev Oxunjon Shuxrat o'g'li</i>	
Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari.....	737
<i>Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna</i>	
Компенсация трудностей в обучении детей младшего школьного возраста, находящихся на длительном лечении	742
<i>Алимова Нигора Исраиловна, Холлиева Нодира Хайтмуратовна</i>	

Формирование профессиональных компетенций будущих художников через освоение узбекского орнамента в системе заданий по композиции.....	745
Д. Б. Бабаева	
Методика и подходы обучения речи в школьной практике	750
Шарипов Одилжлон Гуломжон угли	

TA'LIM-TARBIYA JARAYONIDA IJTIMOIY-PEDAGOGIK MUAMMOLARNING SHAKLLANISH OMILLARI VA BARTARAF ETISH YO'LLARI

Mirzayeva Faroxat Odiljonovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti,
Pedagogika kafedrası professor v/b, p.f.d. (DSc)

Annotatsiya: Ta'lim-tarbiya jarayonida yuzaga kelayotgan ijtimoiy-pedagogik dolzarb muammolar tahlil qilinadi. O'quvchilarning ijtimoiy moslashuvi, oilaviy muhitning ta'lim sifatiga ta'siri, zamonaviy axborot texnologiyalarining o'quvchi ongiga ta'siri, tarbiyaviy ishlarining samaradorligi hamda pedagoglarning kasbiy kompetensiyasi bilan bog'liq masalalar yoritiladi.

Kalit so'zlar: ta'lim, tarbiya, ijtimoiy-pedagogik muammolar, o'quvchi-yoshlar, shaxs tarbiyasi, ijtimoiylashuv, tarbiyaviy muhit, pedagogik loqaydlik, ijtimoiy-pedagogik loqaydlik, mas'uliyatsizlik, e'tiborsizlik, deviant xulq, profilaktika, pedagogik yordam, nazorat.

Abstract: Current socio-pedagogical problems arising in the educational process are analyzed. Particular attention is paid to students' social adaptation, the influence of the family environment on the quality of education, the impact of modern information technologies on students' consciousness, the effectiveness of educational activities, as well as the professional competence of teachers.

Key words: education, upbringing, socio-pedagogical problems, student youth, personal development, socialization, educational environment, pedagogical indifference, socio-pedagogical indifference, irresponsibility, negligence, deviant behavior, prevention, pedagogical support, monitoring.

Аннотация: Анализируются актуальные социально-педагогические проблемы, возникающие в образовательном процессе. Рассматриваются вопросы социальной адаптации учащихся, влияния семейной среды на качество образования, воздействия современных информационных технологий на сознание учащихся, эффективности воспитательной работы, а также профессиональной компетентности педагогов.

Ключевые слова: образование, воспитание, социально-педагогические проблемы, учащаяся молодежь, воспитание личности, социализация, воспитательная среда, педагогическое безразличие, социально-педагогическое безразличие, безответственность, невнимательность, девиантное поведение, профилактика, педагогическая помощь, контроль.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim-tarbiya jarayonida yuzaga kelayotgan muammolarni faqat didaktik yoki tashkiliy kamchiliklar bilan izohlab bo'lmaydi. Bugun maktab va boshqa ta'lim muassasalari oldida turgan asosiy vazifalardan biri – o'quvchini nafaqat bilim oluvchi shaxs, balki murakkab ijtimoiy muhitda shakllanayotgan inson sifatida tushunishdir. Shu bois ta'lim-tarbiya jarayonidagi dolzarb muammolar ko'pincha ijtimoiy-pedagogik xarakterga ega bo'ladi. Ular oila, tengdoshlar muhiti, raqamli axborot maydoni, iqtisodiy sharoit, ruhiy farovonlik, xavfsizlik va ijtimoiylashuv jarayonlari bilan chambarchas bog'liq..

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Ta'lim-tarbiya jarayonida ijtimoiy-pedagogik muammolarni o'rganish xalqaro ilmiy tadqiqotlarda keng yoritilgan. Xususan, UNESCO tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda maktab muhitida zo'ravonlik, bulling va kiber-bullingning o'quvchilarning psixologik holati hamda ta'lim natijalariga salbiy ta'siri asoslab berilgan. 2017-yildagi global hisobotda maktabdagi zo'ravonlik keng tarqalgan muammo sifatida baholanib, uning oldini olishda tizimli pedagogik yondashuv zarurligi ta'kidlangan. 2019-yilda chop etilgan tahliliy materialda esa bullingning ijtimoiy ildizlari, o'quvchining ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri va maktab muhitidagi xavfsizlik darajasi bilan bog'liqligi chuqur ochib berilgan.

Ijtimoiy-pedagogik muammolarni bartaraf etishda ijtimoiy-emotsional ta'lim muhim omil sifatida qaraladi. CASEL tashkiloti tomonidan ishlab chiqilgan konsepsiyada o'quvchilarda o'zini boshqarish, empatiya, ijtimoiy mas'uliyat va qaror qabul qilish ko'nikmalarini shakllantirish ta'lim samaradorligini oshirishi ilmiy asoslangan. Durlak va hammualliflar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar ham ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni rivojlantirish o'quvchilarning akademik natijalari, xulqi va ruhiy farovonligiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi. Bu yondashuv ijtimoiy-pedagogik muammolarni profilaktika qilishda samarali vosita sifatida baholanadi.

Zamonaviy tadqiqotlarda ta'lim sifati va ijtimoiy muammolar o'rtasidagi bog'liqlik ham alohida o'rganilgan. OECD tomonidan 2023-yilda e'lon qilingan PISA natijalarida o'quvchilarning maktabga tegishlilik hissi, motivatsiyasi va psixologik holati ularning o'qish natijalariga bevosita ta'sir qilishi aniqlangan. Shuningdek, Li Y. va hammualliflar tomonidan 2025-yilda olib borilgan tadqiqotda o'quvchilarning subyektiv farovonligi, bullying va ijtimoiy tegishlilik darajasi o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik empirik jihatdan isbotlangan. Bu esa ijtimoiy-pedagogik muammolarni faqat individual emas, balki tizimli yondashuv asosida hal etish zarurligini ko'rsatadi.

So'nggi yillarda ta'lim muhitining xavfsizligi va farovonligini ta'minlash masalasi dolzarb yo'nalish sifatida qaralmoqda. UNESCO tomonidan 2024-yilda ilgari surilgan yondashuvda maktabni xavfsiz va qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy makon sifatida tashkil etish, o'quvchilarning ruhiy salomatligini mustahkamlash va zo'ravonlikning oldini olish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Shu nuqtayi nazardan, ijtimoiy-pedagogik muammolarni hal etish ta'lim tizimida integrativ yondashuvni, ya'ni oila, maktab va jamiyat hamkorligini kuchaytirishni talab qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlar kompleks yondashuv asosida yig'ildi. Avvalo, ta'lim-tarbiya jarayonidagi ijtimoiy-pedagogik muammolarni aniqlash maqsadida umumta'lim muassasalarida o'qituvchilar va o'quvchilar o'rtasida so'rovnoma o'tkazildi. So'rovnoma natijalarini chuqurlashtirish uchun yarim tuzilgan intervyular tashkil etilib, unda pedagoglar va ota-onalarning fikrlari ham o'rganildi. Shuningdek, kuzatish usuli orqali o'quvchilarning xulq-atvori, sinfdagi ijtimoiy muhit va pedagogik jarayon bevosita tahlil qilindi. Olingan ma'lumotlar statistik va sifat jihatdan tahlil qilindi: so'rovnoma natijalari foiz ko'rsatkichlari asosida umumlashtirildi, intervyu va kuzatish materiallari esa kontent-tahlil usulida guruhlariga ajratildi. Natijalar o'zaro solishtirish, umumlashtirish va interpretatsiya qilish orqali ilmiy xulosalar chiqarishga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ijtimoiy-pedagogik muammolar deganda ta'lim oluvchining rivojlanishi, xulqi, ijtimoiylashuvi, emotsional holati, o'qishga munosabati va ijtimoiy moslashuviga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi omillar tushuniladi ^[7]. Bu muammolar ko'pincha quyidagi ko'rinishlarda namoyon bo'ladi:

- maktabga qiziqishning pasayishi;
- o'qishdagi muvaffaqiyatsizlik, davomat muammolari;
- tengdoshlar bilan nizolar;
- bullying, kiberbullying, tajovuzkorlik, loqaydlik, mas'uliyatsizlik, ruhiy zo'riqish, yolg'izlik hissi, oilaviy beqarorlik ta'siri, internetga qaramlik va ijtimoiy chetlanish ^[8].

Mazkur muammolarning eng dolzarblaridan biri – o'quvchilarning ruhiy salomatligi va psixososial farovonligidir. Bu shuni anglatadiki, maktabdagi muammo faqat "tarbiyadagi kamchilik" emas, balki ilmiy o'rganilishi kerak bo'lgan ko'p qatlamli ijtimoiy-pedagogik hodisadir.

Ruhiy salomatlik bilan bog'liq qiyinchiliklar ta'lim sifati bilan ham uzviy bog'liq. O'quvchi o'zini xavfsiz, tinglangan va qo'llab-quvvatlangan his qilmasa, uning akademik faolligi ham pasayadi. Maktab dasturlarini barqaror rivojlanish maqsadlariga moslashtirish jarayonida kasbiy yo'naltirish, moslashtirilgan ruhiy salomatlik yordami va o'smirlarni kattalar hayotiga tayyorlash muhimligi alohida ta'kidlangan. Bu ta'lim-tarbiya jarayonida psixologik xizmat, ijtimoiy-pedagogik kuzatuv va individual qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kuchaytirish zarurligini ko'rsatadi.

Yana bir dolzarb muammo – maktabdagi zo'ravonlik, bullying va kiberbullyingdir. Maktabdagi zo'ravonlik va bullying o'quvchilarning o'rganish jarayoni va xavfsizlik hissiga jiddiy tahdid sifatida baholanadi. Tashkilotning global hisobotida hayotiy ko'nikmalar va ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni rivojlantirish bullying hamda zo'ravonlikning oldini olishda ayniqsa samarali ekani qayd etilgan: bunday ta'lim bolalarga nizolarni urushmasdan hal qilish, boshqalarning nuqtayi nazarini tushunish va konstruktiv aralashish ko'nikmasini beradi ^[2].

Ta'lim-tarbiya jarayonidagi uchinchi muammo – ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarning yetarli rivojlanmaganligidir. So'nggi yillarda ta'lim sifati masalasi faqat akademik ballar bilan emas, balki o'quvchining emotsiyalarni boshqarishi, hamkorlik qilishi, mas'uliyatli qaror qabul qilishi, nizolarni hal qila olishi, tegishlilik hissi va farovonligi bilan ham bog'lanmoqda.

Yana bir dolzarb yo'nalish – o'quvchining maktabga aloqadorlik hissining susayishi va o'qishga motivatsiyaning pasayishidir. Maktabni shunchaki baho olinadigan joy sifatida qabul qilish, o'qituvchi–o'quvchi munosabatlarining sovuqlashuvi, jamoaga tegishlilik hissining zaifligi, ayniqsa, o'smirlik davrida loqaydlik va intizomiy muammolarni kuchaytiradi. Shu sababli zamonaviy ijtimoiy pedagogika maktabni nazorat maydoni emas, balki qo'llab-quvvatlovchi ijtimoiy makon sifatida ko'rishni taklif etadi [6].

Raqamli muhit ta'siri va internet bilan bog'liq xavflar. Bugun o'quvchi-yoshlarning katta qismi ijtimoiylashuvning muhim qismini onlayn makonda boshdan kechirmoqda. Bu, bir tomondan, axborot va ta'lim imkoniyatlarini kengaytirsada, ikkinchi tomondan, kiberbulling, yolg'on axborot, ekran vaqtining ortishi, diqqatning tarqoqlashuvi, hissiy zo'riqish va virtual qaramlik kabi xatarlarni kuchaytiradi. Demak, raqamli savodxonlik ham ijtimoiy-pedagogik muammo, ham yechimning bir qismidir.

Oila va ta'lim muassasasi hamkorligining sustligi. Ijtimoiy pedagogika nazariyasida shaxs tarbiyasi har doim mikroijtimoiy muhit bilan bog'liq holda tushuntiriladi. Oila, maktab va mahalla bir yo'nalishda ishlamasa, tarbiyaviy ta'sir parokanda bo'lib qoladi. Bu ijtimoiy-pedagogik muammolarni faqat sinf rahbari yoki psixolog zimmasiga yuklab bo'lmasligini ko'rsatadi; ular institutlararo hamkorlikni talab qiladi.

Ta'limda tengsizlik va ijtimoiy himoyaga ehtiyoj sezuvchi guruhlar bilan ishlash. Kam ta'minlangan oilalar farzandlari, nogironligi bo'lgan o'quvchilar, migratsiya yoki oilaviy inqiroz ta'siridagi bolalar, zo'ravonlikdan jabr ko'rganlar va ijtimoiy xavf guruhidagi yoshlar ta'lim-tarbiya jarayonida ko'proq qo'llab-quvvatlashga muhtoj bo'ladi. O'zbekistonning "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni ta'lim sohasidagi munosabatlarni tartibga soladi va huquqiy asosni belgilaydi [1]. Shu sababli ijtimoiy-pedagogik ish bugun teng imkoniyat yaratish, moslashuvni yengillashtirish va ta'limdan chetlanishning oldini olishga ham qaratilishi lozim.

Ijtimoiy-pedagogik dolzarb muammolarni tahlil qilgan olimlar, odatda, ularning sabablarini bir necha guruhga ajratadilar.

- *Birinchi – mikro omillar:* oiladagi nizolar, nazoratning sustligi, tarbiyadagi nomuvofiqlik, iqtisodiy qiyinchiliklar.
- *Ikkinchi – maktab omillari:* sovuq kommunikatsiya, adolatsiz munosabat, zo'ravonlikka beparvo qarash, individual yondashuvning yetishmasligi.
- *Uchinchi – makro omillar:* raqamli makon bosimi, ijtimoiy tengsizlik, madaniy transformatsiyalar, migratsiya va umumiy ijtimoiy stress [4].

Bu muammolarni bartaraf etishda birinchi navbatda profilaktik yondashuv zarur. Maktabdagi zo'ravonlik va bullingga qarshi kurashda hayotiy ko'nikmalar, ijtimoiy-emotsional ta'lim, xavfsiz maktab muhiti va aniq siyosatlarining ahamiyati ko'rsatib beriladi. Shunday ekan, samarali ijtimoiy-pedagogik ish faqat muammo yuz berganda reaksiya bildirish emas, balki oldindan xavf omillarini kamaytirish, himoya omillarini kuchaytirish va o'quvchini qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratishdir.

Ijtimoiy-emotsional ta'limni tizimli joriy etish. Ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarni ta'lim tizimiga kiritish o'quv natijalarini, ruhiy farovonlikni va maktab ichidagi munosabatlarni yaxshilashini ta'kidlaydi. Bu degani, darsdan tashqari bir martalik tarbiyaviy suhbatlar yetarli emas; empatiya, hamkorlik, o'zini boshqarish, mas'uliyatli qaror qabul qilish va nizolarni hal qilish ko'nikmalari o'quv jarayonining bir qismiga aylanishi kerak.

Oila, maktab va hamjamiyat hamkorligini kuchaytirish. O'quvchi hayotidagi ijtimoiy-pedagogik muammo ko'pincha bir makonda boshlanib, boshqasida namoyon bo'ladi: oiladagi stress maktabdagi xulqqa ta'sir qilishi, maktabdagi bulling esa uyda tortinchoqlik yoki tajovuzkorlikni kuchaytirishi mumkin. Shu bois samarali ijtimoiy-pedagogik ish ko'p subyekтли bo'lishi kerak: sinf rahbari, fan o'qituvchisi, psixolog, ijtimoiy pedagog, ota-ona va mahalla vakillari o'zaro axborot almashib ishlashi lozim.

O'qituvchilarning ijtimoiy-pedagogik kompetentligini oshirish. Bugungi o'qituvchi faqat bilim beruvchi emas; u xavf belgilarini ko'ra olishi, o'quvchi bilan ishonchli muloqot qurishi, ijtimoiy-emotsional muammolarni sezishi va kerak bo'lsa, mutaxassislariga yo'naltira olishi kerak [7].

Ta'lim-tarbiya jarayonidagi ijtimoiy-pedagogik dolzarb muammolar ko'p qatlamli va o'zaro bog'liqdir. Ular orasida ruhiy salomatlik bilan bog'liq qiyinchiliklar, bulling va kiberbulling, motivatsiyaning pasayishi, maktabga tegishlilik hissining sustligi, raqamli muhit bosimi, oilaviy muammolar, tengsizlik va tarbiyaviy loqaydlik alohida ajralib turadi. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu muammolarni hal etish uchun maktabni faqat dars o'tiladigan joy emas, balki xavfsiz, qo'llab-quvvatlovchi va ijtimoiy-emotsional rivojlanishni ta'minlovchi makon sifatida qayta tashkil etish zarur. Ijtimoiy pedagogikaning vazifasi ham aynan shunda: shaxs, ta'lim va jamiyat o'rtasidagi uzilgan bog'lanishlarni tiklash.

Ta'lim-tarbiya jarayonida uchraydigan loqaydlik, mas'uliyatsizlik va e'tiborsizlik hodisalari bugungi kunda eng dolzarb ijtimoiy-pedagogik muammolardan biri hisoblanadi. Bu tushunchalar ko'pincha bir-biriga yaqin ma'noda ishlatilsa-da, ilmiy nuqtayi nazardan ular turli qirralarga ega.

Loqaydlik – ta'lim va tarbiya jarayoniga nisbatan befarqlik, ichki qiziqishning pasayishi va faol ishtirokning susayishi; mas'uliyatsizlik – o'z vazifasi, majburiyati va xatti-harakati oqibatlariga yetarli darajada javob bera olmaslik; e'tiborsizlik esa o'quvchi, muammo yoki tarbiyaviy vaziyatga zarur darajada diqqat qaratmaslik holatidir.

Pedagogik loqaydlik va ijtimoiy-pedagogik loqaydlikni farqlash muhim. Pedagogik loqaydlik ko'proq ta'lim jarayoni ichidagi befarqlikni anglatadi. O'qituvchining darsga formal yondashuvi, o'quvchining o'qishga qiziqmasligi, tarbiyaviy ishlarning yuzaki tashkil etilishi shular jumlasidandir.

Ijtimoiy-pedagogik loqaydlik esa bundan kengroq bo'lib, oila, maktab, tengdoshlar muhiti va jamiyatning o'quvchi taqdiriga nisbatan befarqligini ham o'z ichiga oladi.

Mazkur hodisalarning kelib chiqish sabablari ko'p omilli va o'zaro bog'liqdir. Ularni birgina "tarbiya sustligi" yoki "intizomning pastligi" bilan tushuntirish ilmiy jihatdan yetarli emas.

1-jadval: Loqaydlik, mas'uliyatsizlik va e'tiborsizlik tushunchalarining mazmuni

Tushuncha	Qisqacha mazmuni	Ta'lim-tarbiya jarayonidagi ko'rinishi
Pedagogik loqaydlik	Ta'lim va tarbiyaga nisbatan befarqlik, formal yondashuv	Darsga sovuqqonlik, faqat rasmiy bajarish, tashabbusning yo'qligi
Ijtimoiy-pedagogik loqaydlik	O'quvchi muammolariga oila, maktab va jamiyatning birdek befarq bo'lishi	Muammoga kech reaksiya, o'quvchining ijtimoiy holatini e'tiborsiz qoldirish
Mas'uliyatsizlik	Vazifa va oqibatni his qilmaslik	Uy vazifasini bajarmaslik, kechikish, va'daga amal qilmaslik
E'tiborsizlik	Zarur vaziyatga yetarli diqqat bermaslik	O'quvchi ehtiyojlarini sezmaslik, muammoni o'z vaqtida ko'rmaslik

Loqaydlikning asosiy sabablari quyidagilar:

- **Birinci katta sababi maktab muhitining zaifligidir.** Maktab muhiti deganda o'quvchining o'zini xavfsiz, hurmat qilingan, tinglangan va jamoaning bir qismi sifatida his qilishi tushuniladi. Maktab bilan bog'liqlik hissi yuqori bo'lgan o'quvchilarda ishtirok va mas'uliyat kuchliroq bo'ladi. Aksincha, maktabni begona muhit sifatida his etgan o'quvchilarda befarqlik kuchayadi.
- **Ikkinchi muhim sabab o'qituvchi–o'quvchi munosabatlaridagi sovuqlik yoki formalizmdir.** O'quvchi o'zini tushunadigan, eshitadigan va qo'llab-quvvatlaydigan pedagogni ko'rsa, unda ishonch va javobgarlik shakllanadi. Aks holda, ta'lim jarayoni faqat talab va nazorat maydoniga aylanib qoladi.
- **Uchinchi sabab oila muhitidagi beqarorlik va nazoratning sustligidir.** Oiladagi ziddiyat, e'tiborsizlik, ortiqcha bosim yoki, aksincha, mutlaqo nazoratsizlik o'quvchi xulqida loqaydlik va mas'uliyatsizlikni kuchaytirishi mumkin. Oila va maktab omillarini birgalikda ko'rib chiqish maqsadga muvofiq. Bu esa o'quvchi muammolarini faqat maktab ichidagi masala sifatida ko'rish yetarli emasligini ko'rsatadi. O'smirlar uchun oiladagi va maktabdagi qo'llab-quvvatlovchi muhit muhim himoya omili hisoblanadi.
- **To'rtinchi sabab ruhiy salomatlik va psixosozial farovonlik bilan bog'liq qiyinchiliklardir.** Ba'zan loqaydlik aslida qiziqmaslik emas, balki charchoq, tashvish, tushkunlik, o'ziga ishonchsizlik yoki emotsional zo'riqishning tashqi ko'rinishi bo'ladi. O'quvchi topshiriqni bajarmasa yoki darsga befarq ko'rinsa, buning ortida ichki psixologik qiyinchiliklar ham bo'lishi mumkin.
- **Beshinchi sabab ijtimoiy-emotsional ko'nikmalarning yetishmasligidir.** O'z xatti-harakatini boshqarish, hissiyotlarni nazorat qilish, kechiktirilgan natija uchun mehnat qilish, nizoni tinch yo'l bilan hal etish, jamoada ishlash va boshqalarga hurmat bilan munosabatda bo'lish kabi ko'nikmalar shakllanmagan bo'lsa, o'quvchida mas'uliyatsizlik va e'tiborsizlik ko'rinishlari ko'payadi. Bunday ko'nikmalar akademik natijalar, ruhiy farovonlik va maktabdagi ijobiy muhitni kuchaytirishini ko'rsatadi.
- **Oltinchi sabab raqamli muhitdir.** Zamonaviy o'quvchi katta axborot oqimi, ijtimoiy tarmoqlar, tezkor kontent va doimiy chalg'ituvchi omillar orasida yashaydi. Natijada chuqur fikrlash, uzoq muddatli vazifaga e'tibor qaratish va ichki intizomni saqlash qiyinlashadi. Maktab bilan bog'liqlik hissi va ishtirokning pasayishida raqamli va ijtimoiy muhit omillarini ham inobatga olish kerakligini ko'rsatadi [6].

Pedagogik va ijtimoiy-pedagogik loqaydlikning oqibatlari ham jiddiy muammo hisoblanadi.

- **Birinchidan,** bu holat o'quv natijalarining pasayishiga olib keladi.
- **Ikkinchidan,** sinfdagi ijtimoiy muhit yomonlashadi, befarqlik boshqalarga ham yuqishi mumkin.
- **Uchinchidan,** o'quvchining o'ziga ishonchi va kelajak motivatsiyasi susayadi.

- *To'rtinchidan*, bu holat uzoq davom etsa, deviant xulq, maktabdan chetlanish yoki psixologik inqiroz xavfi kuchayadi.
Maktab bilan bog'liqlik pasayganda nafaqat natijalar, balki farovonlik ham yomonlashishini ko'rsatadi. Oldini olish yo'llari:
- *Birinchi va eng muhim yo'nalishi maktabda qo'llab-quvvatlovchi iqlim yaratishdir*. O'quvchi o'zini hurmat qilingan, xavfsiz va tinglangan his qilsa, unda tabiiy ravishda mas'uliyat va ishtirok kuchayadi. Buning uchun sinf ichida adolatli munosabat, ochiq muloqot, teng imkoniyat va ishtirok madaniyatini shakllantirish zarur.
- *Ikkinchi yo'l o'qituvchining refleksiv va insonparvar pozitsiyasini kuchaytirishdir*. Har bir befarq ko'ringan o'quvchini "intizomsiz" deb baholash o'rniga, uning holatini tushunishga urinish kerak. O'qituvchi va tarbiyachi o'z savoliga javob topa olishi lozim: "Bu xulqning ortida qanday ehtiyoj yoki qiyinchilik turibdi?" Aynan shunday yondashuv ijtimoiy-pedagogik profilaktikaning asosidir.
- *Uchinchi yo'l ijtimoiy-emotsional ta'limni kuchaytirishdir*. Mas'uliyat hissi, o'zini boshqarish, empatiya, hamkorlik, muammoni hal qilish va qaror qabul qilish ko'nikmalari tasodifan shakllanmaydi; ular maqsadli tarbiyaviy ish natijasidir. Loqaydlikning oldini olish uchun o'quvchiga faqat "mas'ul bo'" deyish emas, balki mas'uliyatni amalda mashq qildirish kerak.
- *To'rtinchi yo'l oila bilan hamkorlikni mustahkamlashdir*. O'quvchi mas'uliyatini maktab yolg'iz shakllantira olmaydi. Ota-onalar bilan muntazam aloqa, uy va maktab talablari uyg'unligi, qo'llab-quvvatlovchi nazorat, bolaga nisbatan hurmatli, ammo aniq chegaralarga ega munosabat loqaydlikni kamaytiradi.
- *Beshinchi yo'l erta diagnostika va individual yondashuvdir*. Loqaydlik, e'tiborsizlik yoki mas'uliyatsizlik paydo bo'lgach, muammoni umumiy tanbeh bilan hal qilib bo'lmaydi. Qaysi o'quvchida bu holat vaqtinchalik, qaysisida tizimli, qaysisida esa ruhiy salomatlik, oilaviy muammo yoki ijtimoiy chetlanish bilan bog'liq ekanini aniqlash zarur.
- *Oltinchi yo'l o'quvchi-yoshlarni faol ishtirokga jalb etishdir*. Mas'uliyat hissi tayyor ko'rsatma orqali emas, amaliy ishtirok orqali rivojlanadi. Sinfdagi vazifalar, loyiha ishlari, jamoaviy faoliyat, tengdoshlar yordami, maktab tadbirlarini rejalashtirish va qaror qabul qilish jarayonlarida o'quvchilar ishtirok etganda, ularda egalik hissi paydo bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, ta'lim-tarbiya jarayonidagi ijtimoiy-pedagogik muammolar ko'p qirrali va murakkab xarakterga ega bo'lib, ularni hal etish kompleks yondashuvni talab qiladi. Ayniqsa, oila, maktab va jamiyat hamkorligi muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy sharoitda ta'lim tizimini takomillashtirish, yosh avlodni har tomonlama rivojlantirish va ijtimoiy muammolarni bartaraf etish uchun innovatsion yondashuvlar hamda samarali pedagogik strategiyalarni joriy etish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-sonli Qonuni: <https://lex.uz/docs/-5013007>
2. UNESCO. School Violence and Bullying: Global Status Report. Paris: UNESCO, 2017. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000246970>
3. UNESCO. Behind the Numbers: Ending School Violence and Bullying. Paris: UNESCO, 2019. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000366483>
4. CASEL. What Is the CASEL Framework? Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning, 2020. <https://casel.org/fundamentals-of-sel/what-is-the-casel-framework/>
5. OECD. PISA 2022 Results (Volume II): Learning During – and From – Disruption. Paris: OECD Publishing, 2023. <https://doi.org/10.1787/a97db61c-en>
6. UNESCO. Safe to Learn and Thrive: Ending Violence in and Through Education. Paris: UNESCO, 2024. <https://news.un.org/en/story/2024/11/1156591>
7. Durlak J. A., Domitrovich C. E., Weissberg R. P., & Gullotta T. P. (eds.). Handbook of Social and Emotional Learning: Research and Practice. New York: Guilford Press, 2015. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED581699.pdf>
8. Li Y., et al. Students' subjective well-being, school bullying, and belonging during the COVID-19 pandemic: Comparison between PISA 2018 and PISA 2022 // Humanities and Social Sciences Communications, 2025, 12, 49. <https://www.nature.com/articles/s41599-024-04340-3>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.